

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
18 Novembre st. v.
30 Novembre st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 47.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

O fugi! . . .

De s'a aprins in peptul meu
A chinului schintec,
E c'am privit in ochiul teu,
Femeie!

Er decă astăzi me muncesc
Și de me 'necă plânsul,
E pentru că nu mai privesc
Intr'ensul.

Dar nu sefu pentru ce doresc
Suspiniul și măhnirea
Și ca să nu-ți mai întelnesc
Privirea.

Atâta sânt de fericit
Să plâng gândind la tine . . .
O fugi, o fugi necontenit
De mine!

Ioan N. Roman.

Ana-Dómna.

(Soția lui Alesandru cel Bun.)

— Dramă in cinci acte. —

(Urmare.)

Actul V.

O sală din Curtea Domnescă dela Sucéva. Uși lateralnice deschise. O ușe in fund, dând intr'un cerdac inchis.

SCENA I.

Curteni și Curtence, in haine de sərbătóre, se primblă prin fund. *Vornicul* și *Bănésa* stau la drépta in față, pe jilțuri. *Căpitanul Velu* și *Gafița*, stau de asemenea in stânga. *Postelnicul* in fund intre *Curteni*. Se aude o musică veselă in a-propiere.

Postelnicul. (Cătră un slujbaş.) Du-te și dă de scire Măriei Sale Domniței Caterina, cumcă totul e pregătit și pôte să purcedă spre sfânta biserică. Măria Sa Vodă îi va eși inainte și o va intimpină chiar in sala acésta. Du-te! (Slujbaşul ese; *Postelnicul* vorbesce cu mai mulți *curteni*.)

Bănésa. (Privind la căpitanul și Gafița vorbesce *Vornicul*-lui.) Cum se ciugulesc, hulubașii! Căt is de veseli! Pe lângă dênșii me inveselesc și eu, cum nu mi s'a întemplat de când Banul — Dumneđu sál ierte — ne-a lăsat diua bună! Și când gândesc că o să le vie și lor o qi de mai mare bucurie și fericire, de-o pildă ca astă de astăzi . . .

Vornicul. Ca diua de ađi? . . . O, nu mai grăi, Bănésa! Mi se pare că ori-cine are mintea intrégă, nu-mai vesel nu pôte fi intr'o qi ca cea de astăzi.

Bănésa. Ce vorbesci, *Vornice*?

Vornicul. Nu trebue multă tălmăcire la cele ce vroesc să-ți spun. Un cap deștept ca al dtale se pôte ușor pricepe.

Bănésa. Ba nu me pricep de loc, și nici că vėd ceva așa . . .

Vornicul. Ești fericită dar, Bănésa, că nur cunosci încă tótă întemplarea care ne aduce o qi ca cea de astăzi, cu vuetele și cu tulburările ei, cu muzici de pe o parte, cu bocete de pe alta . . . Pe când aici totul saltă, totul ríde și se inveselesc: dincolo, intr'o mănăstire indepărtată, gem păreții chiliilor de strigătele și suspinele desnădăjduite ale unei biete făpturi, vrednică cu totul de altă sórtă, decât ceea ce o îndură.

Bănésa. Ei *Vornice*, tótă lumea cunósce dreptatea lui Vodă Alesandru; și de când țera noastră a fost intemeiată de Dragoș din Măramureș, nu s'a mai pomenit un Domn mai vrednic și mai cuminte decât Alesandru I, pe care noi, cu poporul intreg l'am poreclit de „Cel Bun“.

Vornicul. Tot bunul de pe pământ are și partea lui rea; și Alesandru are slăbiciunea de a fi pré bun cu acei ce-și bat joc de bunătatea lui . . . Ana-Dómna, nu numai că nu e vinovată . . .

Bănésa. Mai incet, *Vornice*; să nu ne audă cineva! Au tóte cele ce se vorbesc despre Logofétul Daniil sânt adevărate?

Vornicul. Nu sciu ce se spune despre el, dar sciu că e un mare nelegiuit.

Postelnicul. (Viind in față.) Ce sfaturi tainice tineți voi boerilor?! Mi se pare *Vornice*, că umbli să-ți aduci aminte de prin vremile de mai nainte, când se povestiau multe lucruri vesele pe sama dtale.

Bănésa. Te înșeli, *Postelnice*. Il intrebam despre călătoría ce a făcut-o prin țera de jos, și care l'a răpit vreme de vr'o săptămână din mijlocul nostru.

Postelnicul. Așá-i! L'a trimes Logofétul să impace niște locuitori din spre Galați, și me mir c'a so-sit încă așa de degrabă.

Vornicul. Bonturile se liniscise inainte de ajunge-

rea mea la Galați și nu mi-a trebuit decât zilele de dus și de întors.

Postelnicul. Și acum te-ai pus să istorisești frumósei Bănese znóvele tale!

Bănésa. Mai încet cu șagile, Postelnice! Te-ar pute auzi copiii ce șed colo . . .

Postelnicul. Uite, că nici zerisem pe vítézul căpitan Veliu! și tinerica Gafița! Ei Bănésă, scii că-ți semănă ca doue picături de apă!

Bănésa. Mulțămesc!

Postelnicul. Bun găsit, căpitane! bună ziua, Gafițo!

Căpitanul. Îți mulțămim, Postelnice!

Postelnicul. Ce mai sfătuiți voi aicea? Nu sciiți póte când va sosi ziua cea veselă, cea dorită? Să v'o spun eu: cu cât veți alege mai în grabă, cu atâta va fi mai strălucitoare! Și eu par că me véd acuma scuturând astă barbă sură și întorcând la Isaia dântuesce . . .

Gafița. Noi nu vorbiam de asta . . .

Postelnicul. Așă! Nu sciu eu de ce pot vorbi doi epurasi ca voi! . . . Ia spuneți-mi mai curat: pe când nunta?!

Căpitanul. Cât mai curând, Postelnice. Chiar duminica viitoare, cred.

Gafița. O, nu trebuie să ne grăbim . . .

Postelnicul. Auzi găinușa! Dar acest frumos mănunchiu de flori, cine ți l'a dat, Gafițo?

Gafița (Arătă pe Căpitan.) El . . .

Postelnicul. Și ce cređi să faci cu el? Ai să-l amiroși în totă clipa?

Gafița. Nu, mi-am pus în gând să-l dăruiesc Măriei Sale Domniței Caterina, când va plecá la biserică.

Postelnicul. Étă o întrebuintare minunată! Te fericesc, căpitane, pentru frumoșele gânduri ale logodnicei tale! (Trece spre Bănésa.) Te fericesc, cinstită Bănésă, de alegerea făcută pentru fiica Domniei tale. Améndoii is potriviiți ca doi mielușei.

Bănésa. Scii bine, Postelnice, că totă remășița vieții mele, dela mórtea Banului, am jertfit-o numai pentru crescerea iubitei mele Gafița. (Se aude un buciwm.)

Vornicul. S'a dat semnul de pregătire!

Postelnicul. Áncă mai e vreme. Totuș voi să priveghez decă totul s'a pus la cale.

Bănésa. Am auzit, că ai fost însărcinat de Vodă cu totă orénduiela nunții?

Postelnicul. O sarcină nu pré grea și nici plicticóșă! O fac cu multă plăcere! (Trece în fund)

Vornicul. Ar fi bine să ne despărțim, Bănésó, căci mi se pare că Postelnicul ér incepe a me bănuí . . .

Bănésa. Dar nu mi-ai spus pricina adevérată care te-a făcut să pleci?

Vornicul. În doue cuvinte: Logofétul sciindu-me de partea Dómnei Ana, și a Hatmanului, voiá să se desbare de mine. Dar să mergem mai incolo! (Améndoii trec în fund vorbind împreună.)

Gafița. Ce, mama se duce?

Căpitanul. Nu, privește în curte.

Gafița. Óre are să mai întârđie mult Vodă?

Căpitanul. Buciumul de pregătire a sunat. În curând trebuie să trecă Vodă pe aice.

Gafița. Ce đici? e frumóșă mult tinera Domniță?

Căpitanul. E frumóșă într'adevăr, însă . . .

Gafița. Înșé e bugedă și ingrigită, și óre pentru ce?

Căpitanul. Nu sciu pentru ce, dar pare că pricepe și ea ca nu e tocmái bine.

Gafița. Ce vorbesci?

Căpitanul. Vreu să spun, că Domnii nu sânt ca voi istoricálți; ei sânt necájiti adesea . . .

Gafița. Și eu póte că aș fi tristă în ziua când aș merge la . . .

Căpitanul. Din potrivă, tu vei fi veselă, Gafițo!

SCENA II.

Intră *Sutașul Petre*, și caută pe Vornic.

Vornicul. (Védându-l.) Petre! (Il ia de mână și vine în fața scenei la drépta.) S'a mai întémplat ceva?

Petre. Lucrul e greu, Vornice. Tótă ostirea e adunată și cu armele pregătite. Logofétul Daniil a trecut prin mijlocul ostașilor, i-a cercetat cu de-améruntul, și apoi strigând căpeteniile, între cari eram și eu, ne-a dat poroncă să fim gata la ori-ce strigare. Pe de altă parte norodul năvălesce prin ulițe în neorénduielă. Toți vorbesc în gura mare. Unii strigă să trăieșcă Vodă, alții strigă împotriva lui Vodă! Și nimene nu i opresce. Am auzit chiar șoptindu-se că se așteptă o mare schimbare . . .

Vornicul. Asta se așteptă de mult!

Petre. Acum e mai de grijă. Cei mai mulți bănuiesc lui Vodă, că pe nedrept a pedepsit pe Hatman și pe Voevod, cum și despre Ana-Dómna . . .

Vornicul. Bine!

Petre. Vorbesc că Alesandru-Vodă e . . . e smintit, e pré bêtrán, și decă se însórá acum cu o Domniță tineră . . .

Vornicul. Taci, că écă se apropie Postelnicul. Du-te înainte și cată de spune celor ai noștri să ție liniscea pe cât se va poté. Eu vin acuș după tine. (Petre ese.)

SCENA III.

Cei de mai nainte afară de *Sutașul Petre*.

Postelnicul. Vorbiai cu un Sutaș, Vornice?

Vornicul. I-am dat poroncă pentru orénduiela slujbașilor.

Postelnicul. Dar Bănésa unde-i?

Vornicul. Ét'o că vine din fund.

Postelnicul. Credeam că te-ai prăpădit, Bănésó; fii gata că în curând Vodă are să vie.

Bănésa. Sânt de mult gata, Postelnice!

Postelnicul. Vroiam să đic ca Gafița să nu uite a da mánunchiul de flori Domniței Caterina, îndată ce va intrá aice.

Bănésa. Să nu ai grijă, Postelnice! (Postelnicul și cățiva ostași es.)

SCENA IV.

Cei dinainte, a'ară de *Postelnicul*.

Vornicul. Bănésó, ține-te lângă fiica ta, și căpitanul Veliu să nu se depărteze de voi! Pe din afară lucrurile nu pré merg a bine. Eu me duc. Să nu ai frică, dar totuși ie sama mereu! Remái cu bine, Bănésó! (Ese.)

SCENA V.

Cei dinainte afară de *Vornicul*.

Bănésa. Căpitane, vină puțin spre mine, că am ceva de vorbit. (Trece la drépta.)

Căpitanul. (Venind la Bănésa.) Ce-i? Bănésó!

Bănésa. Ceva se pregătesce în têrg . . . Trebuie să ne pázim!

Căpitanul. Me duc să aflu.

Bănésa. Nu, să stai aici cu noi. (Se aud cornuri.)

Căpitanul. Fără îndóială vine Vodă! Așă! étă-l că intrá acum!

SCENA VI.

Intră *Alesandru-Vodă*, urmat de *Postelnicul*, și mai mulți *Curteni*. Apoi intră *Spatarul*, *Stolnicul*, *Paharnicul*, *Ghidușul*, urmași de *Șese copii de casă*.

Vodă. Ascultați! Sunteți aici cu toții, boerii mei? A! etă-te *Postelnice*! Dă-mi mâna. Și tu *Spătare*, de asemenea. Și tu *Vistiernice* . . . Și tu *Stolnice* . . . Și voi toți, toți veniți să stringeți mâna Domnului Vostru, și precum până în ziua de astăzi credincioși i-ați fost intru toate, cu trup și cu suflet, așa și de astăzi înainte să nu dați îndărăt, și eu, pentru voi, voi fi tot acelaș de mai înainte, miluindu-ve și ocrotindu-ve sub păvaza puterii mele. (Toți se închină lui *Vodă*. *Vodă* trece pe rând și le stringe mâna.) Dar nu vîd pe *Logofetul-Mare*! Unde-i de nu vine să-mi strîngă și el mâna, cu credința și dragostea lui care mi-a dovedit-o în totă vremea și fără de restîmpăr! Unde-i, *Postelnice*?

Postelnicul. Negreșit că umblă prin mijlocul capitalei ca să orînduiescă toate cuvenitele trebuinți ale nunții.

Vodă. Așa trebuie să fie. Îl știu cât e de harnic și cum chiar cu cele mai mici treburi el se însărcinează, numai ca să facă pe voia și plăcerea mea. A! dar până ce vremea va veni ca să pornim spre sfântul locaș al lui *Dheu* ca să primim din mâinile *Pré Sfințitului Mitropolit* binecuvîntarea însoțirii mele cu gingașa feciôră și *Domnița Caterina*, voi să întrebuițez césul acesta, la câteva fapte bune pentru țera și norodul nostru. Apropie-te încóce, cinstite *Spătare*: Să dai poroncile mele, ca pe lângă sfânta mănăstire din tîrgul *Rădăușilor*, să se ridice din nou o episcopie, spre amintirea țilei de astăzi. Să se deie *Episcopiei Romanului* încă o moșie din cele încungiurătore, care va fi mai mare și mai mănósă. Să se deie la toate celelalte sfinte locuiri părți de pămînturi îndestulătore, pentru ca nici o lipsă să nu se mai indure de slujbașii lui *Dumneșeu*.

Spatarul. Așa va fi, *Măria Ta*!

Vodă. Tu *vistiernice*, să scuteci de jumătate de dări și biruri pe tot săténul și slujbașul în vreme de trei ani, începînd de astăzi.

Vistiernicul. Așa va fi, *Măria Ta*!

Vodă. Er tu *Stolnice*, să iei de pe moșia mea cea mai din cóce, o sută capete de vite mari și să le treci sub cușit, și să pregătesci ospéțul cel mare, dela care nici un locuitor din cetatea *Sucevei* să nu se ridice flămînd. Și tu *Paharnice*, din butóiele mele cele învechite să imprăști fără sgărzenie vinul, pentru ca cu toții și cu bună inimă să se înveseléscă și să-și amintéscă o țil ca acésta!

Ghidușul. *Măria Ta*! Dintre toți, numai pe mine și pe bunica mea ne-ai uitat! Să ne miluesci și pe noi cu ceva, că ne-a dat *Dumneșeu* odraslă la casă . . .

Vodă. Ce odraslă, *Ghidușule*?

Ghidușul. Biéta *Bunicuță*, o scii *Măria Ta*, care te-a slujit multă vreme, și care acum de vr'o câțiva ani sède numai pe cuptor . . .

Vodă. Ce, a murit?

Ghidușul. (Cu bucurie.) Ba, din potrivă, *Măria Ta*! A mai sporit supușii *Măriei* tale încă cu unul . . . un fét frumos cu pîrul de aur! Inchipuesce-ți că astă nópte mi-a dărui . . . un moș . . . și eu me plîngeam mai deunăci așa de mult că n'am vre-un moș . . . că tatăl meu murise de mult, și eram singur pe lume . . .

Vodă. Vorbesc mai lămurit, netotule, par că visești!

Ghidușul. În doué cuvinte: Bunica a născut un frate a lui tatăl-meu

Vodă. *Próste Ghidușii*! Te-ai timpit dela o vreme sêrmâne!

Ghidușul. Și de ce *Măria ta*!

Vodă. Cum póte cineva să-și inchipuiescă, că o femeie, care are nepoți ca tine, ar mai puté să nască la vrêsta ei . . . Trebuie să aibă vr'o șapte deçi . . .

Ghidușul. Și șese de ani! Asta nu-i de mirare! Pentru o femeie, întemplantarea de și e curiósă, dar fiind că este, e adevérată; și eu pot chezășlui că copilul e al seu cu dreptul . . . Dar n'aș chezășlui deloc de vre-un bărbat, care însurându se la așa vrêstă, ar avé nebulnia de a crede că moștenitorii ce-i va capétă dintr'o asemenea însoțire, vor fi cu dreptul ai lui.

Vodă. (După un moment de incremenire.) A! tu-ți bați joc de mine? . . . *Postelnice*! Intr'o clipelă să se ridice în ștréng hoitul acestui scărboș *Ghiduș*, și trecénd la biserica, să-l vîd legănându-se în mijlocul vînturilor! (*Vodă* se clătînă și apoi se pune pe un jilț; o mare turburare se produce între curteni; *Postelnicul* și *ghidușul* es, urmași de doi ostași).

SCENA VII.

Cei dinainte, afară de *Postelnicul* și *Ghidușul*.

Vodă. (După o tăcere profundă.) Negreșit . . . a fost numai un vis urit . . . vis al noptilor de tómnă . . . dar e grozav! Ascultă *Spătare* . . . ajută-me să me ridic . . . am slăbit cam tare . . . Ah! și 'ntr'o asemenea și a trebuit să-și bată joc de mine, niște duri necurate . . . Dar nu va fi pe voia voastră . . . simt că-mi revine puterea . . . Sînt în stare eu . . . lasă-me *Spătare* . . .

Spatarul. Haide, *Măria ta*, să resuflă mai slobod în grădină!

Vodă. Nu, trebuie să ne grăbim. (Se aud mai multe cornuri.) Etă că se vestesce sosirea *Domniței*! Stați gata!

Spatarul. Chiar se apropie, *Măria ta*!

Vodă. Să o intimpinăm cu toții! Zăresc mulțimea feciôrelor grăbindu-și pașii ca să ajungă aici! . . . Căt e de tineră și de smerită! Par că-i o viorică în mijlocul ninsórei! Ce diceți, boerii?

Spatarul. Intr'adevăr, *Măria ta*!

Vodă. Am s'o fac fericită! Am să-i dau tot sufletul meu, precum și toate averile și odórele mele . . .

SCENA VIII.

Intră *Domnița Caterina*, urmata de *Curtence* și *Slujbași*.

Vodă. (Îa mâna *Domniței*, și după ce o sărută, o duce în față spre stînga.) Etă-te! Etă-te în sfîrșit, sficiosele boboc de trandafir! Șești și te odihnesce de drumul ce l'ai făcut cu mlădiósele tale piciorușe . . . căci în cîrînd vei pași pe pragul cunoscínței lumii, și eu, voi fi robul teu, er tu stăpánul și călăuzul meu.

Domnița. *Măria ta*! Me simt destul de mică pe lângă înălțimea de care ești înut. Décă sórtea a vrut ca vieța mea să-ți fie dată . . . eu me voi supune sortii . . . și ție!

Vodă. Așa! așa, scump ánger! Tu me vei mângăia; tu vei alungă de deasupra capului meu toți nou-rii ce-mi schinguesc crierii, și vei reinviá în mine veselía tineretii. (*Domnița* și *Vodă* se pun în done jilțuri alăturate.)

Gafița (înaintéază urmată de *Bănésa* și *Căpitanul*.) *Măriile Vóstre*! *Dómne* și *Domnița*! Din partea supuselor slugi ale înălțimilor vóstre, eu și cu mama mea *Bănésa Irina*, punem la piciórele-ve acest mánunchiu de flori próspete, culese de noi, spre a ne a'etá cu ele totă credința și umilínța ce o păstrăm pentru voi! . . . (*Domnița* primesc mánunchiul din mâna *Gafiței*, care își pléacă genunchii și apoi se retrage.)

Vodă. Ve cunosc eu bine! Bănésa Irina, văduva vitézului Ban Pêtrașcu, care cu cinste și cu bărbăție ș-a dat sufletul pentru țera lui, luptând în rënd cu toți ostașii!

Bănésa. Așă este, Măria ta!

Vodă. Și fiica Banului pe care o chiamă Gafița?

Gafița. Așă.

Vodă. Mi-a vorbit mai eri Postelnicul despre voi, dragele mele. Dar ce mi-a spus? A! mi-a spus că pe Gafița o cere în peșit un oștean . . . și că în curënd vor să se căsătorască!

Bănésa. Drept este, Măria ta! Țr oștenul care vré să facă fericirea copilei mele. (Arată pe Veliu.) Este căpitanul Veliu.

Vodă. Căpitanul Veliu? . . . Așă, mi-aduc aminte! L'am făcut căpitan pe câmpul scâldat în sânge! E bine, la o ți ca asta, inima fie-căruia trebuie să fie plină de bucurie! Căsătoriți-ve cât mai curënd. Țr tu, drăgalașă Domnița, cu dărnicia inimei tale să-i hotărâști de zestre una dintre moșiile mele, pe care le scii bine tu și care cređi că are să-i facă mai mare bucurie.

Domnița. De și cu greu imi amintesc despre averile Măriei tale, sciu că ai o moșie frumósă și întinsă la pólele Cehlăului . . .

Vodă. Acea să ve fie dată, vouă și strănepoților voștri! (Se aud clopotele sunând, și cornuri și buciume cântând în afară.) Biserica s'a deschis, este vremea de mers. Să mergem, tineră Domnița. (Se scólă cu toții; Vodă și Domnița pleacă înainte; boerii se pun în procesiune.)

SCENA IX.

Intră *Voevodul Scidrigelo* și cu *Hatmanul*.

Vodă. (La vederca lor. dă un țipet și poticesce.) Ah! . . .

Voevodul. Opresce-te puțin încă Măria ta, și ascultă vorbele mele, înainte de a face pasul cel mare cătră care acuma vrei să pășesci.

Vodă. Boeri! Arcași! Luați-i dinaintea mea! . . . duceți-i!

Hatmanul. Boerii și arcașii nu mai pot nimică, Măria ta! și însădar chemi ajutorul lor. Opresce-te mai bine și ascultă cuvintele de mult preț ce Voevodul a venit să ți le spue!

Vodă. Dar auđiți odată voi! . . . Luați-i! spênđurați-i de 'ndată! (Nimene nu respunde, nici se mișcă. Un vuet surd începe a se auđi în afară.)

(Incheierea va urmă.)

N. A. Bogdan.

Slăbănogul.

— Din Botanica populară română. —

Slăbănogul, numit în Transilvania și România *Slăbănog*, *Slobonog*, *Slobonov* și *Brie*,¹ lat. *Impatiens noli tangere*, L. germ. das empfindliche Springkraut, die wilde Balsamine, e, după spusa femeilor sciutóre, de trei feliiuri, și anume: *Slăbănogul tineretului*, *Slăbănog-bărbătesc* și *Slăbănog-femeesc*. Tóte feliiurile acestea se pot cunósce numai după flóre.

Slăbănogul crește mai ales prin păduri, unde lo-

cul e cam băhnos, dar fórté curat. Și fiind că el crește numai la loc curat, de-aceea totdeuna, de câte ori are cineva lipsă de dënsul, trebuie să-l iee și să-i aducă a casă cu cea mai mare curățenie.

Slăbănogul e bun de *dënsese*, de inflăciune, de vătămătură și pentru femeile ce se trudesce de nascere.

Femeia sciutóre, care voiesce să vindece pe un om, ce pătinesce de „dënsese”, se scólă într'o Luni dediminetă până nu rësare sórele și se 'mbracă în haine curate. Ie apoi o bucățică de pâne și, intingëndu-o în sare, se duce cu dënsa unde scii ea că se află Slăbănog. Pe drum, când se duce, nu caută de feliu înapoi, nici nu vorbesce cu nime nimică. Și decă se 'ntemplă că-i ieesă cineva în cale, care ar puté să vorbescă cu dënsa, ea se face că nici nu-l vede și trece mai departe. Ajungënd la Slăbănog, bate trei mëtane de naintea lui și ȓice:

Eu te sorocesce cu pâne și cu sare
Și cu sfintele mëtane,
Țr tu să sorocesce pe N. cu léc,
Cu sănătate și cu véc!

După ce bate mëtanele și rostescce cuvintele acestea, smulge Slăbănogul astfel sorocit, aruncă în urma lui pânea cea sărată, și apoi luându-l se 'ntórce cu dënsul a casă, necăutând înapoi și nevorbind nici acuma cu nime nimică. Ajungënd a casă, pune Slăbănogul adus sub streșina casei séu și în alt loc unde-va, numai să fie în fața sórelui spre rësărit. Însé și acésta caută ea s'o facă până a nu rësări sórele. Țr după ce rësare sórele, ie Slăbănogul și frécă cu dënsul pe omul, care e bolnav de dënsese la mâni și la picióre, dar mai ales peste tot locul pe unde il dóre.²

Alte femei întrebuintéză Slăbănogul tot pentru morbul de *dënsese* în următóriu mod: Il ieu adeca din locul unde creșce cu răđcicină séu și fără de ~~vădăcină~~ într'o Luni, Miercuri séu Vineri și anume: demineta înainte de rësăritul sórelui, la améđi până nu e încă sórele cruce-améđi, și séra până nu sfîntescce sórele. Femeia, care merge după dënsul ca să-l aducă, se 'mbracă în haine curate, ie cu sine un ștergariu, pâne, sare și aghiasmă, adeca apă sfîntită. Pe drum nu vorbesce cu nime nimică, nici nu se uită înapoi. Țră după ce a ajuns la dënsul, prinde a-l săpă și a ȓice:

Eu îți dau agh'asmă, pâne și sare,
Țr tu să-mi dai sănătate la picióre!

După ce a rostit cuvintele acestea și după ce l'a săpat, pune în locul lui pânea, sarea și aghiasma. Apoi il légă în ștergariu ca să nu se sferme, fiind că Slăbănogul e fórté crud și lesne frângétóriu, și se 'ntórce cu dënsul a casă. După ce a sosit a casă, frécă cu dënsul pe cel bolnav de dënsese la picióre și anume pe când acesta se află în pat. Țr după ce l'a uns și frecat de ajuns, remășița o aruncă pe un părću anume ca să nu deie alt om sănétos într'ënsa și apoi să se bolnăvescă și acela.³

Decă cineva are *inflăciune*, adeca decă din te miri ce pricină i s'au inflat mânilé și piciórele și tot trupul i-a slăbit așă de tare, că numai de-abiă se póte urni dintr'un loc într'altul, séu chiar zace în pat, se póte așîșderea fórté lesne vindecă cu Slăbănog. Spre scopul acesta, femeia, care voiesce să vindece pe cel bolnav, se duce și aduce slăbănogul tocmai ca și pentru morbul de *dënsese*, adeca cu cea mai mare curățenie și necăutând nici într'o parte nici vorbind cu nime nimică. Țr după ce l'a adus a casă, ie o ólă nouă *neámblată*, se duce la un isvor și pune cu dënsa apă nenăepută a-

¹ Fl. Porcius, Flora phanerogama din fostul district al Năsăudului, Sibiu 1881 pag. 157. — G. Bariț, Vocabulariu de numele plantelor romănesc, latinesc, nemțesc și unguresc, publ. în Călendariu pt. pop. rom. pe an, 1859. Brașov p. 28. — Dr. D. Brandză: Prodrómul florei române, Bucuresci, 1879—1883 pag. 181.

² Dict. de M. A. Bocșa, Iași, Iași. Iași.
³ Dict. de Saf. Bocșa, Iași, Iași. Iași.

Judecata poporului.

șișderea nevorbind cu nime nimică pe drum. După ce a adus acuma și apa cea nencepută, pune Slăbănogul intr'ênsa și așa o pune apoi la foc ca să fierbă. Tóte acestea le face în cea mai mare tăcere până nu rêsare sórele. Êr după ce acuma apa cea nencepută și Slăbănogul dintr'ênsa au fiert de-ajuns, face scăldătóre și cu scăldătóreă acésta scaldă apoi pe cel bolnav de inflăciune. Femeia, care le face tóte acestea, trebuie să fie fórté curată, căci decă nu e curată, și decă scăldătóreă acésta n'ó face cu cea mai mare curățenie, numai de giaba se trudesce, căci celui bolnav nu-i ajută nimică.⁴

Décă cineva e bolnav de *vătămătură*, aduce slăbănog și apă nencepută, ca și pentru bólele amintite mai sus, pune Slăbănogul la un loc cu apa să fierbă, êră după ce a fiert de ajuns tórnă *mursa* intr'ó strachină și-o amestecă c'ó țiră de miere curată, adecă cu de-aceea miere, care nu e nici decum cumpérată de pe la Jidani, ci numai dela un creștin. După ce a făcut tóte acestea, be din mursa amestecată cu miere o măsură anumită în trei demineți după olaltă.

Tot din acésta mursă de Slăbănog amestecată cu miere curată beu și femeie, cari se trudesce de nascere, și se đice că, cum beu, femeile indată hălăduesc.⁵

De 'nsemnat mai e încă și aceea că pentru tineret se 'ntrebuințeză totdeuna numai Slăbănogul-tinerețului, pentru bărbați numai slăbănogul-bărbătesc, êr pentru femei, adeca pentru neveste, numai slăbănogul-femeesc.

De familia Slăbănogului se mai ține încă și următóreă plantă, care e cunoscută românilor după nume și care se plânteză și cultivéză prin grădini spre infrumusețare, și adeca :

Răchitêua pl. *răchitêle*, numită altmintrelea, însă mai ales de cătră românii de prin orașe și *Balsamină* ⁶ pl. *balsamine*, lat. *Impatiens Balsamina* L. germ. *Garten-Balsamine*. Numirea de „răchitea“ a acestei plante vine de-acolo, pentru că ea sêmenă la frunđe fórté tare cu frunđa răchitei comune.

S. Fl. Marian.

⁴ Dict. de Zamfira Ignătóiei din Frătăuții-vechi.

⁵ Dict. de M. Moloci din Calafindesci.

⁶ G. Baronzi: *Limba română și tradițiunile ei*. Brăila 1872 p. 128. — C. Negruzzi: *Flora română* publ. în „Fóia Societății pentru literatura și cultura română din Bucovina“, an. V. Cernăuți 1869 p. 91.

Aș vré să fiu . . .

După Petőfi.

Aș vré să fiu eu arbor, tu frunđa dec'-ai fi;
De-ai vré tu să fii róuă, eu m'aș preface flóre;
Și m'aș preface róuă, atunci când ai fi sóre:
Și-a nóstre inimi frage etern ni le-am uní.

Și dec'-ai vré, copilă, să fii chiar ceru-'n fine,
Pe sinul teu cel tainic eu m'aș preface stea;
Êr când ai fi tu iadul, atunci iubita mea,
M'aș duce 'n iad indată, să fiu în veci cu tine!

C. Boșcu.

Inceputurile lui Verdi.

— Schiță din biografia sa. —

Eră în anul 1834, când se prepară reprezentațiunea „Creațiunii“ lui Hayden pe scena teatrului „Filo-dramatico“ din Milano.

Intr'una din đile Lavigna întrebă pe tinerul musician Verdi, pe atuncea încă cu totul necunoscut, decă nu eră dispus să asiste la probe, ceea ce ar fi fórté folositor pentru lărgirea cunoscințelor sale. Verdi primi invitarea cu mulțămită. Probele erau conduse de trei maiestrii, Perelli, Bonaldi și Almasio, care însă odată au fost toți trei împiedecați a veni la probă. Atunci maiestrul Masini rogă pe junele nostru pianist să se aședze la piano și să dea acompaniarea. Verdi nu esită un singur moment a luá asupra-și gréua sarcină. Aparițiunea juvenilă, slăbiciunea și puțin elegantul exterior a lui Verdi, insuflau puțină încredere celor prezenți pentru acest novice și unii „amatori“ nu putură suprimă un zimbet ironic, când acest improvizat maiestru de capelă începú proba cu musicanții. Verdi însă își implini tréba așa de escelent, încât fu aplaudat din tóte părțile. Acesta a fost primul mic debut al compunistului.

Acesta i câștigă bunăvoința numitului Masini, care nu mult după aceea i aduse un libret dela Solera: „Oberto di San Bonifacio“, ca să scríe musica pentru el. Acésta primă operă a lui Verdi a fost reprezentată în teatrul „Scala“ dela Milano, fără ca să entusiasmeze însă pre mult publicul. Opera totuș avú un ciclu de reprezentațiuni așa, că Merelli, care pe atuncea eră directorul teatrului „Scala“ și al operei de curte din Viena, i propuse un contract, în virtutea căruia Verdi avea să scríe pentru Merelli trei opere în termin de 3 ani și jumetate, avênd a primi pentru fie-care operă un onorar de 4000 livre.

Verdi se putea numeră acuma între puținii copii fericiți de pe pământ și totuș scurt timp după ce încheiasse acest contract, il isbiră mai multe lovituri grele ale sorții. Mai înteu el se bolnăvi greu și trebui să zacă mai mult timp în pat. Atunci erau đile triste pentru el. Odată artistul n'avea de unde să ia cei 50 de taleri, cu care avea să plătescă chiria locuinței sale. El nu află un singur amic, care ar fi fost dispus a-i imprumutá. Atunci tinera soție a lui Verdi, strînge puținetele giuvaere ce avea, părăsi neobservată locuința și le vëndú. În séra aceea aduse bărbatului ei banii, care adânc mișcat de acésta probă de devotament, își promise în sine-și a resplăti inđecit acésta faptă dictată de amor. Din nefericire el perdú pentru totdeuna ocașiunea.

Unul din ambii sei copii a fost cuprins de o bôlă neîntelésă și se vestejiá în brațele mamei sale. Le muri și al doilea copil, al acestor părinți nefericiți. În urmă fu aruncată soția lui Verdi pe patul de suferințe, pe care nu mai avea să-l părăsescă. Și acest al treilea sicriu fu scos din locuința componistului. El remasese acuma singur în lume, fără familie.

În aceste timpuri de grele încercări, pentru ca să pótá compuné de contractului seu, trebui să compuná o operă nouă. Ea avea titlul: „Un giorno di regno“ și făcú tot ce se potéa face pentru a completa cu dênса. Trista sórte a operei sale nu puțin i contribuit, a nutri amara dispozițiune sufletescă a juneului componist. El făcú votul, a nu mai compune nimic și se duse la Merelli și cerú desființa ea contractului seu, ceea ce obținú numai cu mare greutate. Merelli i lășă apoi în fine contractul, i lășă însă în liberă ai voie de a-l reinnoi când va vré. Verdi însă nu mai compuse nimic. El primi funcțiunea

de organist; ba intrerupse chiar ori ce relațiuni cu teatrul.

Trecuseră mai mulți ani în modul acesta, când într'o seră pe un visol infricoșat, întâlni pe stradă pe Merelli. Acesta care descoperise de timpuriu talentul junelui componist, se folosi la moment de ocaziune de a pune în mâna lui Verdi un libret dela Solera, care tocmai i se inmanuase cu puțin înainte de acea întâlnire. Verdi citi acel text de operă care îl interesă foarte mult. Eră libretul pentru „Nabucco”. Junele componist nu putu dormi totă noaptea și recită de nou versurile lui Solera. Dar în dimineața următoare se duse la Merelli și i inapoiă acel text, repetind vechia declara-re, de a nu mai compune nimic. Merelli i băgă ca-ietul cu textul în buzunar, îl scose frumușel pe ușe afară și o închise în urma lui. Verdi plecă de acolo ridând. El începù a scrie muzica pentru „Nabucco” care fu reprezentată încă în aceeași stagiune, câștigând un succes necontestat. Cu acest succes se începù propria carieră de artist a lui Verdi.

Acestea au fost primele începuturi grele ale unui poet de opere, care este unul din cei mai populari ai secolului seu.

I. G. Barițiu.

Invențiuni noue.

Fotografia sunete-or. Totă lumea știe că un lu-crător tipograf, Leon Scott, a inventat aparatul atât de însemnat consistând într'u a inscrie pe hârtie urmele mișcării aerului ocazionate de vibrațiunile sonore. Acest aparat, cunoscut supt numele de phonautograf și care e adese ori experimentat în cursurile publice de fizică, se compune dintr'o membrană vibrătoare inzes-trată c'un styl metalic. Acest styl, supt influința vibra-țiunilor membranei, inscrie inflexiunile sonore prove-nind din mișcările aerului pe o bandă de hârtie care se desfășură c'o mișcare uniformă, grație unui meca-nism de césornicărîe și care e acoperită cu negrelă de fum. Stylul lasă pe acésta negrelă urmele vibrațiunilor sonore. Un fisic german, d. Boltzman, a inventat un sistem ingenios pentru a fotografia vibrațiunile sonore, în loc d'a le inscrie p'o bandă de hârtie neagră. Apa-ratul nu este alt-ceva decât un photophon. Decă, cu ajutorul unui microscop solar, se concentrează o lumină intensă pe placa de platină și se dispune ca umbra a-cestei plăci să ajungă p'o fôie fotografică, se capetă o fotografie a vibrațiunilor, imprimându-se fôiei sensibile o mișcare repede într'o direcțiune perpendiculară cu linia luminosă lăsată de deschidetură între cele doue plăci.

Teatru de fer. La Londra s'a format o compa-nie care-și propune a construi un teatru de fer, după un plan cu totul nou și conform unui model pe care dânsa l'a întocmit. În acest teatru, totul, fără escep-țiune, va fi de fer. Afară de acésta, cortina, decoru-rile, etc., vor fi mișcate prin ajutorul unor aparate idraulice, așa în cât serviciul nu va cere de cât a șe-sea parte aprôpe din personalul ordinar; un alt folos al sistemii consistă în repeđiciunea surprindtore cu care se pot operă diferitele schimbări de scenă. Par-chetul scenei este împărțit într'un ôre-care numer de secțiuni dreptunghiulare cari vor fi și dânsese suportate de niște aparate idraulice, așa în cât vor remâne in-dependente unele de altele și vor puté fi ridicate séu coborite, în același timp, li se va puté da apoi ori-ce inclinațiune. Cu acest mod se vor puté realisá efecte cu totul noi, fără multă grămădire de material și în chipul cel mai lesnicios și mai iute. De esemplu, par-chetul se va puté transformá într'un munte séu într'o vale, după voință.

Direcțiunea balónelor. Se anunță din Kiel (Ger-mania) „Gazetei de Colonia” că doctorul Woelfert a inventat un balon cu direcțiune, cu care a făcut la Kiel doue sperianțe. Acest balon, ca și acela al căpi-tanului Renard, are forma unei țigări; el are un vo-lum de cinci sute metri cubici și pôte să pörte o greu-tate de 450—800 chilograme, după cum este umflat cu gaz de iluminat séu cu gaz idrogen. În fie-care din cele doue călătorii făcute, și din cari una a ținut doue ore și jumătate, doctorul Woelfert a ajuns să pôtă na-vigá în aer în contra vântului. Inventatorul a comandat un motor de putere de cinci cai la usina Schwarzkopf, la Berlin. D. Woelfert este în negocări cu șeful amira-lității pentru a obține înființarea de ateliere de aérosta-țiune la Kiel.

Oltuire în contra turbării. Diarul Parisian „Jour-nal Officiel” publică raportul comisiunii esmise de mi-nisterul francez pentru esaminarea oltuirii în contra tur-bării inventată de Pasteur. Raportul confirmă ca fapte adeverate prin esperiențe tôte cele susținute de Pasteur. Dintre 42 de câni 23 au fost oltuiți, ér 19 neoltuiți. Toți acești 42 au fost mușcați de câni turbați; cei oltuiți au ramas sănătoși, pe când cei 19 neoltuiți au fost cuprinși de turbare în măsură mai mare ori mai mică.

Doine și hore din Ardeal.

— Din ținutul Borgoului. —

XXVII.

Revestuță dela munte,
Te iubesci tot cu de frunte,
Și ț-a ieșit vorbe multe.
— Las să iêsă, că nu-mi pasă.
Inima de dor mi-i arsă,
Că badița-i dus de-acasă,
Să cosescă fên cu rouă,
Rumpe-ș-ar coșcióra 'n două,
Să vie la alta nouă.
— Să cosescă fên costreie,
Facă-ș cósă bucățele,
Să vie 'n brațele mele.
Să cosescă fên cu flori,
Rumpă-ș cósă de trii ori,
Să vie la cântători.
— Să cosescă fên cu flóre,
Ca să-mi fie de récóre,
Séra la-amurgit de sóre.

XXVIII.

Frunță verde rosmarin,
Rêu-i de voinic străin,
Numa luna că-l iubescce,
Sórele că-l 'ncălđesce.
Trece 'n jos, se duce 'n sus,
Nime nu-i dă vr'un respuns,
Nici i đice bun ajuns.
— Suie 'n dél, coborá 'n vale,
Nici o mândră nu-i stă 'n cale.
Trece câte 'n curmeđiș,
Și dumbrăvile 'n lungiș,
Vede ici vr'o fetișorá,
Mândră ca ș-o lebedióră,
Și i đice: dragă stai!
Ea în lături cá se dă
Și nu đice vină 'n cóce!
Ci-i respunde ia dă-mi pace!

I. Dologa.

SALON.

Cronică bucareșcă.

— O vizită la atelierul artistului Mirea. —

Netăgăduit, corespondenții de diare sînt ómenii cei mai curioși, și toți acei pe cari o fericită însușire îi pune d'asupra celorlalți muritori, sînt obiectul importunității lor. Simpaticul nostru pictor Mirea póte să ve dea în astă privință — cu tótă amabilitatea ce-l caracterisă — cea mai sigură incredințare, căci vineri (26 oct.) a avut neplăcerea să dovedescă acest adevăr.

Diua erá frumósă și cum asemeni ñile sînt rari pe la sfîrșitul lui octombre, căutam să me folosesc de ea rătăcindu-mi pașii visător pe calea cea mai plină de mișcare a Bucureșcilor. În dreptul palatului regal, ridicat din priceperea arhitectului cu 60 c. m. de desubtul nivelului curții, sătul d'a rătăci fără țel, mi-adusei aminte că la doi pași de mine, în casa cu nr. 2 din ulița St. Ionică, e atelierul artistului unde m'aș pute afundá mai cu folos în visărie admirând pánza uriașă ce n'trupéză icóna poetică descrisă de poetica paná care semnéză cu tot farmecul femeiei: *Carmen Sylva*.

Me grábii a coborí strada pardosită cu lemn ce duce n'tr'acolo.

Intrând pe pórtă, o cutie de scrisori și o cartă de vizită cu numele *G. Demetrescu-Mirea*, țintuite la ușa zidirii din stînga, mi-aréteră unde trebuia să bat. Respunsul cam întărđiand, incercai — spre a vedé decă erá închisă — ușa care se deschise ca de sine încadrând în pervazu-i ștejariu înfățișarea artistului: îl recunoscușem fără greutate avënd paleta-i în mână.

Îl intrerupsesem din lucru și deci, importunitatea vizitei mele erá vedită. Imi declinaí dar rápide numele și calitățile — de și din aceste nu pré am multe — și cu tótă stânjinéla ce-i aduceam, artistul totuși binevoi — aflând ce me ndemnase să-i trec pragul — a me invitá să remán. D'altfel nici n'aș pré fi avut pofta să plec, cu tóte că gata s'o fac de nevoie, căci tabloul feric erá aci, în fața mea, și farmecul artei a avut în totdeuna asupra-mi puterea d'a me fac să remán locului.

În timp ce dl Mirea trážea draperiele pentru a concentrá lumina ce cădea de sus asupra tabloului, care ocupă păretele din fața intrării în înălțime de 3 $\frac{1}{2}$ m. pe o lățime de 5, me grábii să salut pe doi fericíți pãrinți cari odihnindu-se pe otomana încadratá de frumoșe țesături, priviau zimbitori pe cei trei ángerăși — doue fetițe și un băiețel — cari, în giurul unui scaun de catifea, alcătuiau unul din cele mai încântátore grupuri de copii ce-au servit de model vr'unui artist.

Dar timpul e prețios pentr'un artist mai mult de cât pentru un cronicar, și ca unul ce înțelegeam îndestul acésta, odată draperiele trase, imi ațintii tótă luarea aminte asupra picturii ce m'atrăsese aci.

„Vêrful cu dor“, étă subiectul tabloului tãlmăicit Francezilor, cari l'au vëdut la salonul de estimp, în câteva rënduri traduse sub titlul „Legende Roumaine“ după tecstul poetei. Nu cred să fie Român, care să nu scie pe de rost frumoșe „Poveștile Peleșului“; totuși étă pasagiul care a inspirat pe artist: Ionel după ce se despărți de mândra Ilénă și-și pãrăsi turma, se suí tot mai sus, până ce ajunse în vërful muntelui. Aci, după ce cu lacrimile n'ochi își alungase cănele, cel din urmă al seu prieten, remase „singur în pustietatea cea mare a muntelui. Doi vulturi plútau la piciórele lui...

Ionel se întinse pe érba cea scurtă și suspinã atât de tare, par că i-ar fi sărit inima din loc, până ce adormi de dor și de durere. Când se tređi, norii se învêrtiau impregiurul capului și se apropiarã tot mai mult — mai întei cu mare iutelã; pe urmă se aședarã pe dënsul ca o negură desã și întunecatã și steterã nemiscați de nu se putea vedé la un pas. Deodatã norii își luarã forme diferite. Se pãrea că sînt niște ființe femeiesci de o frumusețe rară, cu vestuminte albe și strálucitóre ca omëtul; că se țin de mână plutind în aer și legánându-se impregiurul lui Ionel. El își frecã ochii, căci credea că tot viséză. Atunci auđi doina lor... Ér ele întindeau spre dënsul brațele lor albe ca crinul:

„— Flécău frumos! Fii al meu! Fii al meu! Vin' o cu mine!“ — Așã s'auđia din tóte părțile.

Acest pasagiu e legenda tabloului, legendă a cărei poesie dl Mirea a exprimat-o — bine, ñice cu vocea-i de autoitate în „Revue des deux-mondes“ Henri Hous-saye, ca francez — pré bine ñicem noi cari, ca Románi înțelegem mai bine decăt el tótă acésta poesie mărétă de natura în al cărei sin s'a zãmislit.

În mijlocul tabloului pe un vërf de munte acoperit de mușchiul umed și mătăsos ca cóma unei ñine de isvóre, Ionel, tipul ciobanului român zugrăvit cu trăsuri atât de vii în poesia nóstră poporală:

Perișorul lui
Pana corbului;
Ochișorii lui
Mura câmpului;

tređit din somn, stă într'o rină spriginit pe brațul drept. Ochii-i plini de visărie vëd și nu vëd, cum urechile-i aud și n'aud — căci nu-i încă bine drept — pe ñinele munților intrupate din aburii negurilor, nehotăríte ca ele, ușore ca ele, strevëdátore ca ele. Una, ~~cea din~~ stînga lui, care-i aprópe să-l atingã cu atrágátore brațele-i trandafirii, e zugrăvitã în întreg. Ea ocupă partea de sus și atinge marginea dréptă a tabloului spre colțul cãruia luna, ștersã pe trei sferturi de luminile ñilei, sbórá ca o scarbedã și fantasticã, fugarã. Cu cóma despletitã în vënt, cu ochiul plin de dorință, cu buza plină de fãgăduieli, cu mișcările pline de voluptate, ea-și légănã ușor corpu-i mlădios culcat în grațios curcubeu pe spinarea norilor.

Dar mai plină de dorinți, de fãgăduieli, de voluptate, mai îndrăznéță și mai nebunã încă, e cea opusã ei, al cărei mijloc e n'fășurat în vestimentul negru al negurilor dese. Përu-i d'aur, c'al Ilénii Cosinzana, e ne-bunatec resfirat pe cóma negurei, ér brațele-i presarã n spațiul nemãrginit frumoși trandafiri ce merg a se pierde în adâncimea nemésuratã a prãpăstiilor.

D'asupra ei, în al doilea plan și în marginea stângă a tabloului, pictorul a fiesat capul minunat de frumos al celei mai frumoșe ñine a negurilor ócheșe, cu ochii negri și përlu asemeni încoronat de cea mai mândrã diademã de stele cu care un poet și-ar coronã pe aléna inimei lui; ér mai întărđiatã de cât tóte, a patra ñinã abia-și aratã încântátoru-i chip prin negura care-l învëluie ca un vël de odaliscã. În fața tabloului, sub culmea pierdutã în nori, vulturul Bucegilor se légănã d'asupra abisului.

Jahyer, în darea-i de sémã făcutã în „L'Entracte“ despre espositia dela palatul Industriei — unde au loc salónele anuale — recunoscënd totuși calitățile de colorist ale dlui Mirea, gãsesce compozițiunea de care ne ocupãm cam gólã. Dar tocmã acésta a vrut să exprime artistul: *pustietatea cea mare a muntelui*. E sentimentul singurãtãții în nemãrginirea spațiului, aceea ce el a vrut ca pánza lui să-l inspire privitorului, și fãr a intrã în detalii de perspectivã care-i bine observatã —

de a măsură, spre pildă, distanța ce depărtază pe vulturul munților din planul întău de tovarăsu-i abia indicat care se pierde în spațiu, séu pe țină din fund de tovarășele sale, séu fășiele de nori ce se primblă pe țindera pânzei în trimbe admirabile: vom mărturisi că cea ce pictorul-poet a voit să exprime, e bine exprimat.

Am adaus poet nu însădar, căci de și tot artistul trebuie să fie poet, se găsec indestui cari nu sânt: d'aci coborirea artei la nivelul celei pré bine numită *incoherente*, și cu drept cuvânt Jobbé Duval, apretând în „La Nation” talentul cu totul parisian al dlui Mirea și tonul argintos, sentimentul de mișcare și expresiunea păstorului cari nu merită de cât elogii, adaugă că Legenda română „e o pânză care destăinuesce un poet”.

Și n'adevăr, care artist, făr' a fi poet, ar pute întrupă inchipuirea poetică a unei legende al cărei subiect aparține prin escelență domeniului poeziei? Dl Mirea și-a ănsușit atât de bine idealul poetei și l'a întrupat cu multă măestrie prin coloritu-i dulce, ușor, luminos, observând și arătându-ne totă deosebirea între iluziunile visării și realitatea vieții printr'un amestec fericit de tonuri străveșii pentru cele dintău și puternice pentru cea din urmă. Pânza dsale e „intr'adevăr făr-mecătore” — ca să repet cu Hadolf (Paris-Touriste) care n'are de dat decât laude Legendei române și recunoscce în frumoșa culóre a intregului șcôla lui Carolus Duran, maestrul artistului nostru.

Spațiu nu-mi îngădue să stăruiesc mai mult asupra calităților desfășurate de dl Mirea cu prilejul tratării unui subiect cu atât mai greu, că cerea pictorului să fie mai mult de cât pictor, nici să inregistrez mai mult — fie ori-cât de pe scurt — apretierile diarelor streine din cari totuși am resumat o parte. Cred de ajuns cele ținse spre a hotări pe ori-cine să cerceteze atelierul artistului unde va pute să admire *de visu* această pagină măretă, care-i o poemă întregă, gustând astfel o singură adevărată plăcere ce putem s'avem aici jos: plăcerea pe care ne-o procură arta.

A. C. Șor.

Serisori din Bucovina.

Cernăuți 11/23 nov.

(Constituirca Societății academice „Junimea”, — debutul dșorei Bărsescu dubios.)

Săptemăna astă Societatea academică română „Junimea” de aici a ținut ședința ei de constituire pe anul 1884—1885. Comitetul s'a constituit astfel: president s'a ales dl Aureliu cav. de Onciul stud. jur., vice-president dl V. Halip stud. jur., secretari dnii Eus. Popovici și E. Levescu, controlor dl Isidor Stefanelli stud. jur., cassar dl Const. baron de Hurmuzachi, bibliotecar dl Marcu și econom dl G. Mihaescu. Comitetul din anul espirat căpătă cu astă ocașie absolutoriul seu. El constă din următorii domni: president George Popovici stud. jur., vice-president Tudor cav. de Flondor, secretari Valerian Halip și Emilian Popescu stud. jur., cassar Isidor Stefanelli, controlor Isidor Ieșian stud. jur., bibliotecar Vasile Iacobovici, econom Victor Olinschi stud. fil.

Trebuie să recunoscem, că tendințele și idealul societății acesteia au fost păzite cu sfințenie în totdeuna. Devisa ei a fost „iubirea de nēm și țără, idealismul studentesc în prietenie și respectul pentru știință și muncă”. Puși în curentul unei civilizații streine, avem o deosebită datorie morală naturală a cultivă sentimentul național și a întări legăturile naturale, ce ne légă de

poporul nostru; din poziția noastră particulară ușor se esplică și necesitatea imperativă a unei conțelegeri sistematice; știința și munca, aceste principale elemente de cultură sânt singure în stare a deslegă problemele noastre naționale. De aceea să fim mulțămiiți vedënd această tineră societate aderând la ideile acestea!

Din raportul împărțit aflăm, că societatea „Junimea” a arangiat baluri în Cernăuți, Dorna, Rădăuți și Sucéva cu succes favoritor; asemenea a luat parte la mișcarea opozițională ce s'a manifestat cu ocașia propunerii colegiului profesoral dela facultatea filosofică de a strămută universitatea la Brünn, inaintând senatului academic, cu privire la propunerea această, o adresă protestativă semnată de toți studenții români ai universității noastre.

Restaurarea cabinetului de lectură, introducerea unor schimbări potrivite în administrație, regularea și inavușirea bibliotecii au fost punctele principale, unde se concentră activitatea comitetului. Mitropolitul dr. Silvestru Morar-Andreevici oferi în palatul reședinței localul pentru întocmirea cabinetului de lectură; eră advocatul țării dl And. cav. de Tabora a pus cunoscințele sale juridice în spriginul acestei societăți. Biblioteca societății academice „Junimea” s'a mărit în anul trecut cu 410 opuri în 493 volume și numeră ađi 1341 opuri în 1400 volume și broșure. În cabinetul de lectură se aflau 38 de foi române și germăne. Avera totală a societății constă din 1584 fl 21½ cr. v. a.

În decursul anului s'au ceit 19 prelegeri, dintre cari enumerăm, din sfera juridică, prelegerile dlui Nicolae Popovici: „Studiu asupra pemei juridice: ai carte, ai parte”, „Fragment din istoria dreptului român”; „Jurământul cu brazda în cap”, fragment din istoria dreptului român; din sfera istorică prelegerile dlui Stefan Dinulescu: „Spătarul Nicolae Milescu”, studiu istoric; „Vięta și activitatea politică a mitropolitului Dosoftei” studiu istoric.

Societatea numeră 67 membri ordinari, 13 membri onorari, între cari și o damă, dna Isabela de Flondor și 8 membri fondatori.

Gazetă oficială de aici se plănge în mai multe numere, că teatrul german de aici e puțin cercelat de cătră publicul cernăuțian, din care causă venirea la Cernăuți a domnișorei Agata Bărsescu pôte să devină dubiosă.

Dionisiu O. Olinescu.

Judecata poporului.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 561. —

În timpurile vechi, mai ales în America, judecata poporului a avut rol mare. Acesta s'a numit și judecată lyncheliană, după cutare John Lynch, care, spre sfârșitul secolului al XVI-le, a respândit forțe acest mod de pedepsă.

În Texas a fost obiceiul, că indata-ce s'a prins cutare făcător de rele, bētrânii poporului s'au adunat și au pronunțat sentința.

Dacă dēnsul a fost osēndit la mōrte, numai decât îl urcau pe un cal, care fu condus sub un copac de care anină o fune, capătul funei se legă de gătul condamnatului, calul se slobođiă de sub el și nenorocitul om spēndurat în aer, muriă într'un mod grozav.

I. H.

Literatură și arte.

„Teoria lui Rössler”, importanta operă a dlui A. D. Xenopol, profesor de istoria Românilor la universi-

tatea din Iași, a apărut într'un volum de 300 pagine. Ea tratăză despre stăruința Românilor în Dacia Traiană, combătând falsele teorii ale acelor istorici străini, ca Rössler și Hunfalvy, cari au încercat să arate că Românii au părăsit Dacia pe timpul împăratului Aurelian. Opera e dedicată Românilor de peste munți, adică celor din Austro-Ungaria. Prețul 3 fl. 50 cr.

„**Judecățile Sântului Petru**“, de André Le Pas, scriere bine apretuită în cercurile competente, va eși în curând și în traducere română. Dl Grigorie Cardoș, paroc în Ciser, comitatul Sălăgiu, a obținut autorizațiunea pentru traducere. Cartea se va pune sub tipar, îndată-ce vor fi destui abonați. Prețul unui exemplar e 1 fl.

„**Un pas înainte în istoria României**“. Sub titlul acesta a apărut un studiu istoric și politic de Gheorghe Frunza, în București. Tipografia Curții Regale. Publicațiunea revistei „Terra nouă“. Prețul 50 bani.

„**Răsunetul**“ este titlul unui frumos volum de peste 200 pagine, format mic, în care sunt culese diferite cântece naționale pentru usul tinerimei de ambeșese. E tipărit cu litere petit și e edat de tipografia Alexi din Brașov. Prețul 25 cr.

„**Dimitru Stan**“, novelă după Cioche de Simeon Cobilanschi, a eșit la Cernăuți. Venitul e menit pentru „Școala română“ din Sucéva.

„**Vięta Cămpinésă**“, studii morale și economice, de Antono Caccianiga, traducere de G. I. Cardaș, profesor, a apărut la Galați, în librăria I. D. Nebuneli și fiii. Prețul 2 lei 50 bani.

„**Cea mai veche carte de rugăciuni**“ cu litere latine se află în posesiunea dlui A. Cosma avocat în Supurul-de-jos lângă Tășnad. Acesta pörta titlul: „Carte de rogaciuni pentru evlavlia homului chrestin. În Viena typarita la Ioseph Nob. de Kurzbek, anu'l incarnatii Domnului MDCCLXXIX“. Autorul cărții nu e însēmnat, dar acela este Samuil Clain de Sad. Cărticeica constă din 87 pagine, ca apendice sânt espuse sub titlul „Literele Romanilor cele vechi“ regulele ortografice urmate de autor.

„**Biblioteca omului de gust**“. Sub titlul acesta se va porni la București o nouă întreprindere literară, de cătră o societate constituită cu scopul de a edită scrieri bune și traduceri ingrigite din limba francesă. Dacă programul se va eșecută întocmai, se va face un bun serviciu literaturii și gustului bun.

„**Călindare din România**“. La librăria Frații Ionițiu & Comp. 18—20 strada Șelari și Lipsani 27 în București a apărut: „Almanach“ séu „Calendar Portativ“ pe anul 1885. Acest almanach conține cursul monetelor străine în România, sērbători mobile, sērbători naționale, calendarul ovreesc, zile nefaste, calendarul Iulian, calendarul Gregorian, tacsele telegramelor, tarifa scrisorilor, imprimatelor etc., pentru tot globul, tarifele actelor supuse timbrului și înregistrării etc. — „Calendar pentru toți Românii“ cuprinđend atât materiile necesare unui bun calendar, nuoile tarife telegrafo-poștale, orarul și tarifele căilor ferate și ale vapórelor pe Dunăre, cât și o variată colecțiune de scrieri literare, istorice, amusante, anecdote și poesii între cari: „Radu al III dela Afumați“ novelă istorică originală, compusă de N. D. Popescu, precum și alte novele contimporane de moravuri, ilustrate cu mai multe tablouri. Prețul 2 lei. — „Calendarul ilustrat român“ pe anul 1885 care cuprinde pe lângă cele necesare calendarului și următoarele scrieri literare: „Testamentul lui Petru cel mare“, studiu istoric; „Părintele Macsim“ istorie adevărată scósă de N. D. Popescu. Precum și alte istorioare, anecdote și poesii, ornat cu mai multe ilustrațiuni. Prețul 2 lei,

„**Diaristic**“. „Națiunea“ află, că în curând va apare în București un mare diar politic al „Junimiștilor“ supt direcțiunea politică a dlui Petre Carp.

Teatru și musică.

„**Concert în Brașov**“. Reuniunea română de gimnastică și de cântări a ținut în duminica trecută o convenire colegială, care a început prin un concert și s'a terminat cu bal. Ambele au reușit foarte bine. Programul concertului a fost următoarea: 1. I. Dürner „Florile codrului“, cântec național scoțian, chor de dame și bărbați. 2. * * a) „Cântec național din Ardel“, arangiat de I. Mureșan. Stelean b) „Apa trece, petrile rămân“ solo bariton. 3. R. Schumann „Vięta țigănescă“, chor de dame și bărbați. 4. I. Mureșan „In grădina . . .“ de I. Nenițescu, chor de dame. 5. I. Raff „Polca de la Reine“, solo piano. 6. R. Schumann „Romanță spaniolă“, Quartet solo cu chor. 7. B. Mendelsohn „Ilie“ Nr. 1 chor de dame și bărbați.

„**Teatrul Național din București**“ face frumoșe progrese în anul curent. Conduș cu serioșitate, publicul întimpină cu căldură intențiunile artistice ale direcțiunii. Töte piesele presintate dela deschiderea stagiunii au avut succes mare. Astfel „Hamlet“ în timp de doue luni s'a jucat de dece ori. La reprezentațiunea din urmă au asistat și regele cu regina. Unde „Hamlet“ în așa scurt s'a putut jucă de 10 ori, acolo publicul nu mai pöte fi blamat.

„**Dl I. C. Lugoșan**“ a sosit la Paris în sēptemăna trecută și s'a înscris la conservatoriul de declamațiune, spre a-și completă studiile dramatice începute în conservatoriul Teatrului Național din București.

„**O scrisöre perdută**“, noua comedie a dlui I. L. Caragiali, s'a jucat pentru prima-öră marti în Teatrul Național din București. Rolurile principale au fost interpretate de dna Ar. Manolescu și dnii Iulian, Mateescu și Notara. Publicul a întimpinat cu cea mai mare căldură această nouă piesă a autorului „Noptii furtunoșe“, töte logele s'au luat de timpuriu, ba s'au vëndut multe bilete și pentru reprezentațiunea a doua, care s'a anunțiat pe joi. O nouă probă, că totuș este public, decât i se dau piese bune.

„**Armonia**“, societate pentru cultivarea și respândirea musicii naționale în Bucovina, va edă cu 1 ianuarie 1885 broșuri de cvartete pentru voci bărbătesci (eseptional și pentru cor micșt), atât în partiture, cât și în voci singuratic. Spre a se puté realiză această întreprindere, numita societate, prin zelosul ei president dl Leon cav. de Goian, adreséză un apel publicului român, invitându-l a o sprigină. Broșurile vor apăre lunar câte de o colă tipar în partitură și cu câte patru esemplare la voce. Un exemplar (partitură cu 16 voci) va costă 1 fl. 80 cr. séu 4 fr. 50 bani. Dacă până la 15 decembre se vor înscrie cel pușin o sută de abonați, întreprinderea se va începe. Cei mai distinși compozitori români ș-au promis concursul la această operă. Recomândăm această întreprindere chorurilor noastre vocale, cari își vor puté asfel compune un repertoriu românesc. Abonamentele se pot face la dl president al „Armoniei“ în Cernăuți.

C e e n o u ?

„**Sciri personale**“. „**Dșora Maria V. Cușurida**“, doctor în medicină la București, a obținut medalia „Bancu-Merenti“ clasa II, pentru publicațiunile sale sciințifice. — **Dl B. Franchetti**, cunoscutul director al operii Iuliane din București, mergend în sēptemăna trecută la

Iași, pentru afaceri ale trupei sale din București, după cum cetim în „*Liberalul*“, a fost lovit de apoplexie foarte gravă și transportat la spitalul St. Spiridon într-o stare foarte desperată. — *Dl Iuliu Bonciu*, fiul dlui Dimitrie Bonciu notar public în Arad, a fost promovat în 22 nov. de către universitatea din Budapesta la gradul de doctor în drept.

Hymen. *Dl Ioan Gherlan*, notar cercual în comuna F. Oșorhei în Biharia, s'a logodit cu dșora Adela Curtescu din Beiuș. — *Dl locot. Ghica*, fiul ministrului României la Atena, în curând își va serba cununia cu dșora Văcărescu. una din fiicele ministrului României la Brusela. — *Dl Isaia Henteș*, cleric absolut al arhidiecesei Sibiiu, la 11/23 nov. ș-a serbat cununia cu dșora Victoria Laslo în Cetea. — *Dl Ioan Cerna*, notar în Buziaș, la sfârșitul lunii trecute ș-a serbat cununia în Timișoara-Fabrică, cu dșora Maria Basaraba, fiica dlui Alessiu Basaraba, notar în Cheveriușul-mare. — *Dl Nicolae Balta*, cleric abs. al diecesei aradane, s'a logodit cu dșora Amalia Juga, fiica dlui Laurențiu Juga, preot în Mangulicea.

Congresul bisericesc gr. or. din Sibiiu nu s'a deschis în duminica trecută, precum semnalăram și noi după alte țiare, că avea să se deschidă. S'a amânat éraș. Ba, precum aflăm, nici nu se va ține în anul curent, ci numai la primăveră.

Intruniri literare în Brașov. Aflăm din „*Gaz. Tr.*“, că joi la 4 dec. st. n. se va începe în edificiul școlilor medii române de acolo un nou ciclu de intruniri literare pentru dămnele și domnișorele române. Și în ciclul acesta se vor tractă deosebite materiale literare și științifice. De bună seamă și de astă-dată vor fi îmbrățișate intrunirile despre care e vorba, tot cu căldura de acum un an, și astfel nu se va lăsa, să se recescă zelul și bunăvoința arangiatorilor acestor intruniri.

Esposițiune la Sibiiu. Precum mai scriserăm, apelul Reuniunii femeilor române din Sibiiu, d'a i se trimite obiecte pentru loteria ce va arangia în favorul seu, a avut un frumos succes. Peste 1250 de obiecte au sosit la presiul Reuniunii spre scopul acesta. Comitetul a arangiat din aceste cu mult gust și cu diligență neobosită, o frumoasă esposițiune. Acesta se află în doué salóne ale dnei presidente Maria Cosma, și se va deschide publicului cu prețul de intrare 10 cr. Tragera losurilor, după cum anunțărăm și noi, érá să se facă la 13/25 nov.; însă nu s'a putut, căci concesiunea ministerială a sosit numai în 19 nov. Acum tragera s'a fiesat pe ajunul anului nou la români. Losurile se vor espedă publicului în zilele aceste. Sântem convinși, că publicul va grăbi să le cumpere.

✕ **Institutul de credit din Timișoara** se va pute înființa în curând. Conferința convocată pentru constituire pe 17 nov., s'a ținut sub presiul dlui Paul Rotariu, fiind de față un public numeros. *Dl Em. Ungurian* luând cuvântul, a esplicat scopul acestui institut și cei presinți au primit în unanimitate idea înființării lui. Șese sute de acții se subscrieră numai decât, apoi se compuse comitetul executiv, care fu însărcinat să mai emită 400 de acții, de câte 50 fl. Comitetul executiv se compuse din dnii: *Em. Ungurian*, *Tr. Gaița*, *George Lazaru*, *M. Loichița*, *Meletiu Draghiciu*, *Nicolae Coșa*, *Constantin Maniu*, *T. V. Păcățian*, *Constantin Merza*, *Stefan Adam*, *Vasile Ignea*, *George Achim*, *dr. G. Vția*, *dr. A. Suci*, *Grigorie Nicolaevici*, *Nicolau Gherdan*, *Alesandru Cratiunescu*, *Paul Rotariu*, *Marcu Barbu* și *George Cratiunescu*.

Serbare culturală în Năsăud. La 22 novembre s'a serbat la Năsăud iubilul de o sută de ani dela înființarea școlii normale de acolo. Acesta școlă are mari

merite pentru respândirea culturii în populațiunea de acolo, de aceea serbarea a deșteptat interes viu în părțile acele. Serbarea a început la 8 ore dimineța prin un serviciu divin, la care a luat parte totă tinerimea școlară în frunte cu corpul învățătoresc, dimpreună cu cea mai mare parte a inteligenței. La 11 ore dl vicar *Gr. Moșiș* a ținut un discurs foarte interesant, schițând istoria de o sută de ani a acestei școli. Serbarea s'a încheiat printr'un banchet, ținut la otelul „*Rahova*“.

Esposițiune română în Anglia. Regina României a invitat pe dnii *Howe* și *James* în Londra să facă o esposițiune de industrie țărănească română, cu scopul d'a aduce acesta industrie la cunoștința favorabilă a publicului englez. Spre acest scop s'a trimis apoi din București la Londra o mare colecțiune, din care s'a arangiat acolo o frumoasă esposițiune, despre care țiarul englez „*The Queen*“ scrie cu multă recunoștință. Modul cum sânt executate aceste deseneuri, scrie numitul țiar, este admirabil și pôte servi de lecțiune folositoare cusătoreșelor noastre engleze. Stofele indigene țesute cu mâna sânt minunate; atât sânt ele de mlađioșe, de gingașe și de fine, și nu perd cătuși de puțin din frumseța lor când sânt colorate. Unele din ele sânt brodate cu multă artă după niște mici deseneuri convenționale lucrate cu mătăsa galburie; altele din ele au borduri de fir tras cu cusături de mătăsa. Costumele naționale, pe cari le cunoșcem din gravuri, decât nu și în natură, produc un efect din cele mai frumoșe și vor fi de sigur foarte populare pentru toilete de fantasié seu baluri costumate; pe de altă parte costumele copiilor nu au nevoie decât de o mică modificare la mănici și de un brău mai potrivit pentru a face din ele îmbrăcăminte cea mai frumoasă pentru fete ajunse la acea vîrstă ingrată, la care nimic nu șede bine decât o rochie și o pestelcă, în care mișcările pot fi cu totul libere. Lucrarea și executarea cusăturilor este minunată și varietatea impunșeturilor mare. E de observat însă că predomină cusătura încrucișată în toate formele ei și ceea ce face meritul principal al lucrărilor, este fericita combinațiune a colorilor și a desenelor. Unele din borduri, lucrate cu fir de aur și de argint pe un fond încrucișat negru, ar puté cu mare succes servi de garnitură la o rochie și credem că dorința caritabilă a reginei române, de a obține pentru țărancele sale comande din Engliera, va fi satisfăcută, de ôre-ce e foarte probabil, că asemenea garnituri vor găsi multă căutare. Fustele, cum sânt ele, fac drăperii minunate pentru dosuri de clavir seu de bibliotecă, pe când din unele bucăți pătrate se pôte cu avantaju face perine. Șórtțele indigene cari ar figură cu avantaju într'un cabinet de studiu seu o cameră de fumat au colori vii și par a fi nedestructibile. O colecțiune frumoasă de fete de mesă și de perdele, apertinând reginei României, care le-a împrumutat esposițiunii, dovedește cât de bogată pôte fi cusătura acesta națională când nu se uită cineva la preț. Intr'un cuvânt, acesta esposițiune, de și mică, produce un efect general foarte interesant atât sub punctul de vedere al noutății, cât și sub acela al meritului artistic al obiectelor ce conține.

Scăderea agiului în România. Banca Spartali din Londra, care a avut mari legături de conto-curente cu România și mai ales cu Banca Națională din București, a făcut faliment. În urmarea acestuia, Banca Națională trebuind să plătescă în străinătate, fu silită a trage tot aurul din publicul român. Aurul dară se scumpi și hărtia devini ieftină; așa încât acum se notéză un agio de 1 fl. 50 cr. la un Napoleon, pe când mai de mult diferența nu érá mai mare de 30 - 50 cr., — ér hărtiile romanesci scăđură; pân'acuma 100 lei valorau 47 fl., acuma au prețul de 41 fl., scăderea dară e 14%.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a mai primit obiecte pentru tombola ce va aranja, dela damele și dela domni: Dna Emilia Tilea n. Raț colec-tantă: dna Emilia Sasu n. Tilea 6 servete, Anica Van-dor 1 ștergar, Ana Roman una merindetă, dra Maria Șerban 1 covor de pat țesetură de casă, Anica Șerban 1 șort, dna Aurelia Șerban n. Tilea una pânzătură, dra Cornelia Tilea materie pentru o sofă, țesetură de casă, Marișca Calin una pânzătură, Sofia Raț n. Șerban una catrință, Maria Țiței una merindetă, Nița Țiței una merindetă, Ana Fetean 1 ștergar, Nonica Bojan una merindetă, Lina Bojan una merindetă, dna Maria Moldo-van n. Bucșa una pânzătură de cafea și 6 servete, Ana Mica n. Catona 2 ștergare, Ioana Moldovan n. Boiu 1 ștergar, dra Eugenia Moldovan 1 acoperitor de lampă, dra Cornelia Ciceiu una mapă de părete, 1 ținor de orologiu; dna Carolina Muntean n. Edle von Dessovici 1 blid pentru fructe, una tasă pentru bilete ambele din majolica; dna Constanța P. Barcian una pânzătură pentru măsă, dl George Popescu 1 ștergar (vél) pentru cap din borangie cu fir; dna Ana Berinde n. Marina una traistă din lână, 1 șort italian mic, 1 șort italian mare, 1 șort italian brodat pănură din lână pentru 1 cătrintă, toate țesetură proprie, dna Maria Dan Foica, una corfiță pentru lucru de mână brodată, dna Zoe N. Dima colec-tantă: una plapomă mică croșetată, dna Elena P. Dima un cham'sol brodat, dna Maria Popea n. Ciurcu una cămașe bărbătească brodată din borangie, dra Elena Orchidean una corfă de părete, dna Zoe Da-mian n. Ciurcu 6 cuțite din cristal cu ținor, dra Octa-via Rusu una batistă brodată, dna Ecaterina Pușcariu n. Ciurcu una corfă de părete din treste, dna Agnes Dușoiu 3 filigene.

Aniversara lui Schiller. Lunia trecută s'a im-piunit a 125-a aniversară a născerii lui Schiller. Totă Germania a sărbătorit această mare dată din istoria și literară. Cea mai mare parte din teatre au jucat drame d'ale marelui poet național. La Weimar s'au intrunit delegații tutor asociațiilor cunoscute supt numele de „Fondațiunea Schiller”. Se scie că această fundațiune, creată acum 25 de ani, are drept scop d'a veni in a-ajutorul literaților săraci, văduvelor și orfanilor lor. Cu această ocaziune s'au făcut serbări mari la Weimar. Teatrul curții a dat o represintațiune de gală a piesei „Logodnica din Mesina”, una din lucrările cele mai frumoase ale marelui poet. Aniversara lui Schiller a fost de asemenea sărbătorită la Petersburg, la teatrul Mi-hail, printr'o represintațiune a piesei „Conjurațiunea lui Fiesco”.

Sciri scurte. *Maj. Sa regele* a dăruit pentru clă-direa unei biserici greco-catolice in Poiana-sărata 150 fl., pentru repararea bisericii greco-catolice din N.-Ilonda (Blăjeni) 100 fl. — *Noul palat regal din Bucu-resci*, precum aflăm din Țiarele de acolo, se va inau-gurâ printr'un mare bal, care se va da prin luna lui ianuarie séu februarie. — „*I grandi rivoluzionari*”, sub titlul acesta publică Țiarul „Il Bersagliere” din Roma un studiu asupra lui Horia, scris de dl Bruto Amante. — *Procesul de presă*, intentat dlui G. Baritiu, pentru un articolul din „Observatoriul” sub titlul: „Frica guver-nului unguresc de umbrele a trei morți” și semnat „Camil” se va pertractă la 3/15 decembre la curtea cu jurați din Sibiu. — *Monumentul lui Gambetta* la Paris se va face după planul dlor Aubé și Boileau, cari au obținut premiul de 6000 franci; executarea s'a concre-dut tot lor.

Necrolog. *Teodor Moldovan Bucșa* a incetat din viață la Mediaș in 21 nov., lăsând in doliu consorta sa

Maria n. Nilca; repausatul a fost un iubitor de cultură și a testat Asociațiunii transilvane o sută de florini.

G h i c i t u r ă d e ș a c e

de Ioan Dudulescu.

sie	can.	Io-			pó-	cit,	ca
sif		e-			să		re
Numa-	de	Vul-	spu-	Po-	Ca-	te	ri-
		ce-			fe-		
		nă			bit!		
C'a	la-	bit	iu-	cu-	Vi-	ta	ța
ș-a		in-			a-		nă
și	iu-	fost			nu-	é-	cés-

Se pôte deslegă după săritura calului.

Terminul de deslegare e 11 decembre. Ca tot-déuna și de astă-dată se va sorti o carte între desle-gători.

*

Deslegarea logografului din nr. 42:

*Bucuresci**

Deslegare bună ni-a sosit dela dómnele și domi-șórele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Laura Veturia Mureșan, Polixena Demolla, Amalia Crișan, și dela dl Pompiliu Predovici.

Premiul fu obținut de dómna Polixena Demolla in Pétra.

Călin-dar-ul săp-tăm-ănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sănților și sër-bătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminea 25 după Rusale. Evang. 9 dela Luca c. 9, v. 3, a inv. 3					
Duminea	18	30	Mart. Platon	7 26	4 11
Luni	19	1	Proiet Avdia	7 27	4 11
Martți	20	2	Păr. Grigoriu D.	7 29	4 10
Mercuri	21	3	(†) Intri. in bis.	7 30	4 10
Joi	22	4	Ap. Philimon	7 31	4 10
Vineri	23	5	Păr. Amfilokie	7 32	4 9
Sămbetă	24	6	P. Clim. al Romei	7 33	4 9

A apărut tocmai acuma

edițiunea a doua

din

Călin-dar-ul lui Păcala pe 1885

cu multe glume și ilustrațiuni.

Prețul 40 cr.

A se adresă la administrațiua „Familiei”.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu financiarul lui Eugeniu Kollósv in Oradea-mare. Strada principală.